

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
Презиме, име једног родитеља и име	Вукић, Мића, Тамара	
Датум и место рођења	12.04.1993. Књажевац	
Основне студије		
Универзитет	Универзитет у Нишу	
Факултет	Филозофски факултет	
Студијски програм	Педагогија	
Звање	Дипломирани педагог	
Година уписа	2012.	
Година завршетка	2016.	
Просечна оцена	9,77 (девет и 77/100)	
Мастер студије, магистарске студије		
Универзитет	Универзитет у Нишу	
Факултет	Филозофски факултет	
Студијски програм	Педагогија	
Звање	Мастер педагог	
Година уписа	2016.	
Година завршетка	2017.	
Просечна оцена	10,00 (десет)	
Научна област	Педагошке и андрагошке науке	
Наслов завршног рада	Улога и значај додатне наставе у подстицању даровитости и раду са даровитим ученицима	
Докторске студије		
Универзитет	Универзитет у Нишу	
Факултет	Филозофски факултет	
Студијски програм	Педагогија	
Година уписа	2017.	
Остварен број ЕСПБ бодова	130 ЕСПБ	
Просечна оцена	10,00 (десет)	
ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА		
Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1.	<p>Nikolic, V., Vukic, T., Maletaski, T., & Andevski, M. (2020). Students' attitudes towards sustainable development in Serbia. <i>International Journal of Sustainability in Higher Education</i>, 21(4), 733-755.</p> <p>Бавећи се питањем одрживог развоја у високошколском контексту, аутори су у овом раду представили резултате студиозног истраживања ставова студената о концепту одрживог развоја и потреби имплементације образовања за одрживи развој у систему високошколског образовања. На узорку од 295 студената новосадског универзитета утврђено је да они подржавају став да је у извођењу високошколских програма потребно укључити знања, вредности и вештине за одрживи развој. Иако студенти препознају низ препрека у имплементацији одрживог развоја у курикулумима високог образовања показују истовремено и несигурност како превладати те препреке. Студенти не опајају кључну одговорност високошколских установа за решавање овог проблема али ни властиту одговорност, што аутори овог рада тумаче у односу на осећај маргинализације и скептичности по питању њиховог ангажовања и доношења одлука могу имати утицаја на развој локалне заједнице и друштва у целини.</p>	M21

	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
2.	Nikolić, V. M., & Vukić, T. M. (2021). Sustainable development as a challenge of engineering education. <i>Thermal Science</i> , 25(3A), 1921-1933. Рад је усмерен на истраживање начина интеграције одрживог развоја у студијске програме инжењерских факултета у међународним оквирима, те на анализу постојећег стања инжењерског образовања за одрживи развој на универзитетима Републике Србије. Резултати истраживања су указали на могућности два приступа интеграције одрживог развоја у инжењерске курикулуме – у увођењу посебних предмета посвећених проблемима одрживог развоја у инжењерству или кроз интегративни приступ, односно одрживост као саставни део читавог курикулума. Предмети посвећени одрживом развоју идентификовани су на свим универзитетима, али не и на свим факултетима на којима се образују инжењери у Републици Србији Такође, утврђено је да су ови предмети заступљени на свим нивоима студија, као и у оквиру струковних, интегрисаних и специјалистичких студија. Резултати указују и да ови предмети најчешће имају статус изборних предмета.				M23
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
3.	Nikolić, V., Ilić Petković, A., Galjak, M., & Vukić, T. (2018). Higher Education in the Field of Occupational Safety and Health in National and International Context. In D. Cvetković I. & Krstić (Eds.), <i>Proceedings of the 18th Conference of the Series Man and Working Environment: 50 Years of Higher Education, Science and Research in Occupational Safety and Engineering</i> (pp. 21-28). Niš: Faculty of Occupational Safety. (Niš, Serbia, 6-7 December 2018). У овом раду аутори представљају тренутно стање и трендове развоја високог образовања у области безбедности и здравља на раду. Како је за разумевање тренутне ситуације, те одређења праваца развоја неопходан осврт на прошлост, први део рада даје кратак историјски преглед развоја високог образовања у области безбедности и здравља на раду. Други део рада оријентисан је на приказ и проучавање постојећег стања кроз целисходну анализу релевантних домаћих и иностраних извора као и законских у стратешких докумената усмерених на будући развој и иновирање ове области.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
4.	Vukić, T., & Nikolić, V. (2018). Methodological Characteristics of Adult Education in the System of Safety. In D. Cvetković. & I. Krstić (Eds.), <i>Proceedings of the 18th Conference of the Series Man and Working Environment: 50 Years of Higher Education, Science and Research in Occupational Safety and Engineering</i> (pp. 213-218). Niš: Faculty of Occupational Safety. (Niš, Serbia, 6-7 December 2018). Ауторке у овом раду врше опсежну теоријску анализу истраживања усмерених на методичке карактеристике образовања одраслих у систему безбедности и здравља на раду. Темељно су описане карактеристике одраслих особа у улози ученика као и специфичности наставних метода које се најчешће користе у раду са одраслим ученицима. Вредност овог рада посебно је садржана у прегледу драгоцених препорука и савета за избор адекватних наставних метода у образовању одраслих које аутори дају.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
5.	Vukić, T. (2019). Managing the Educational Process Towards the Sustainable Development. In J. Taradi (Ed.), <i>Proceedings of the 14th International Conference Management & Safety (M&S 2019), Process Management and Safety</i> (pp. 76-86). The European Society of Safety Engineers (Budva, Montenegro, 6-7 June 2019). Циљ овог рада јесте истицање потребе за преусмерњавањем ка менаџменту образовања за одрживи развој. Водећи се кључним смерницама у области одрживог развоја и образовања датим у релевантним националним и интернационалним документима, ауторка зналачки врши дистинкцију између образовања о одрживом развоју и образовања за одрживи развој. На бази темељних анализа указује се на двојак циљ управљања образовањем у правцу одрживог развоја: неопходност функционисања образовних институција у складу са принципима одрживог развоја, и интегрисање одрживог развоја у курикулуме и сам наставним процес уз адекватну едукацију и усавршавање наставних кадрова у овој области.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
6.	Ilić-Petković, A., Vukić, T., Furtula, M., & Nikolić, V. (2019). Knowledge of Legal Regulations as Conditio Sine Qua Non in Safety Management. In J. Taradi (Ed.), <i>Proceedings of the 14th International Conference Management & Safety (M&S 2019), Process Management and Safety</i> (pp. 51-58). The European Society of Safety Engineers (Budva, Montenegro, 6-7 June 2019). У раду се истражује познавање правне регулативе о безбедности и здрављу на раду здравствених радника у Специјалној болници за психијатријске болести „Горња Топоница“ у Горњој Топоници, Ниш, јер оно може бити значајан фактор управљања заштитом у здравственим установама. Циљ истраживања је био да се утврде разлике у познавању правне регулативе између лекара и медицинских сестара/техничара. Узорком истраживања је обухваћено 213 здравствених радника.				M33

	Резултати истраживања су показали да не постоји статистички значајна разлика у познавању правне регулативе између лекара и медицинских сестара/техничара.				
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
7.	Maksimović, J., Osmanović J., & Vukić, T. (2019). The effects of application of problem teaching in nature and society – a model of action research. In M. Nikolić & M. Vantić-Tanjić (Eds.), Zbornik radova: X Međunarodna naučno-stručna konferencija: Unapređenje kvalitete života djece i mladih (pp. 161-172). Tuzla: Univerzitet u Tuzli, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet. ISSN 1986-9886				
	Рад приказује резултате акционог истраживања усмереног на утврђивање ефеката проблемске наставе на унапређивање наставне праксе и побољшање знања ученика. Пратећи фазе акционог истраживања, реализовани су часови проблемске наставе из природе и друштва у једном одељењу III разреда основне школе у Књажевцу. Истраживање је завршено финалним тестирањем знања ученика. И поред тога што су резултати показали да између постигнућа ученика експерименталне и контролне групе на финалном тесту знања не постоји статистички значајна разлика, проблемска настава је у експерименталном одељењу произвела позитивне ефекте: повећана је активност ученика, подстакнута њихова мотивација и заинтересованост, као и сарадња и комуникација уз слободну размену мишљења.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
8.	Vukić, T., Nikolić, V., & Ilić-Petković, A. (2020). ICTs as a Support for the Education for Sustainable Development. In J. Taradi (Ed.), Proceedings of the 15th International Conference Management & Safety (M&S 2020), Information System Management and Safety (pp. 23-34). The European Society of Safety Engineers (November 13th, 2020, Online Conference).				
	Полазећи од савремених захтева и препорука бројних међународних конференција, у раду се сагледава значај и разматрају могућности примене ИКТ у образовању за одрживи развој. ИКТ се посматрају као извор информација, алат и портал за наставнике али и као подршка активностима у учионици и ван ње, односно као средство за учење на даљину/електронско учење. Посебно се указује на примену ИКТ у контексту циља 4 из Агенде 2030 који се односи на квалитетно образовање, те изазовима и препрекама за ефикасну примену ИКТ у образовању за одрживи развој.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
9.	Nikolić, V., & Vukić, T. (2020). Sustainability Competencies from the University Discourse. In The Sixth International Scientific Conference ERAZ 2020: Knowledge Based Sustainable Development – Selected papers (pp. 71-83). Belgrade: Association of Economists and Managers of the Balkans. ISBN 978-86-80194-34-9, ISSN 2683-5568 (Online-virtual, May 21, 2010).				
	Предмет истраживања овог рада усмерен је на идентификовање услова који детерминишу специфичне одговоре универзитета на одрживи развој, утврђивање карактеристика трансформативног универзитета, и препрека у процесу креирања одрживог универзитета. Полазећи од значаја образовања будућих доносилаца одлука, посебна пажња у раду је посвећена проблемима и могућностима развоја компетенција за одрживи развој у систему високошколског образовања. Нарочит допринос рада огледа се у анализи модела компетенција за одрживи развој што доприноси дубљем разумевању самих модела, као и могућности њихове примене у универзитетској наставној пракси.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
10.	Nikolić, V., Vukić, T., Galjak, M., & Vasović, D. (2021). Disaster Risk Management and Emergencies as a Challenge to Contemporary Education. In J. Taradi (Ed.), Proceedings of the 16th International Conference Management & Safety (M&S 2021), Risk and Crisis Management (pp. 42-51). The European Society of Safety Engineers (June 18th, 2021, Online Conference), ISBN 978-953-48331-4-8 (online).				
	Рад се бави управљањем ризицима и ванредним ситуацијама посматраних као изазов савременог образовања. Посебно су обрађени концепти рањивости и отпорности на ванредне ситуације и фактори који одређују рањивост. Анализирано је образовање за отпорност на катастрофе посебно рањивих категорија становништва – деца и омладина, жене, старе особе и особе са инвалидитетом, бескућници и сиромашни. Вредност овог рада огледа се у својеврсном приступу аутора да свеобухватно прикажу опште одреднице и принципе образовања за отпорност на катастрофе.				M33
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
11.	Galjak, M., Nikolić, V., Vukić, T., & Taradi, J. (2021). Risk Perception as a Prerequisite of Crisis and Emergency Management. In J. Taradi (Ed.), Proceedings of the 16th International Conference Management & Safety (M&S 2021), Risk and Crisis Management (pp. 71-77). The European Society of Safety Engineers (June 18th, 2021, Online Conference), ISBN 978-953-48331-4-8 (online).				
	Овај рад представља резултат емпијског истраживања повезаности социо-демографских				M33

	наставници премда позитивних ставова према одрживом развоју ипак себе не виде као довољно компетентне за реализацију образовања за одрживи развој.			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
16.	Vukić, T., Jovanović, M. (2020). Didaktički aspekt realizacije obrazovanja za održivi razvoj u kurikulumima savremene škole. Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 45(1), 111-129. Рад је усмерен на компаративну анализу дактичких аспеката изборног програма Образовање за одрживи развој (Србија), међупредметне области Образовање за одрживи развој (Црна Гора) и међупредметне теме Одрживи развој (Хрватска). Резултати представљени у раду указују на значајне сличности али и разлике у дидактичким аспектима реализације образовања за одрживи развој у Србији, Црној Гори и Хрватској. Утврђене сличности односе се на начин реализације који је усмерен на искуствено учење и активистички и стваралачки приступ ученика као и улогу наставника која је превасходно модераторска, инструктивна и помагачка. Најизраженије разлике представљају једнодимензионалност наставних садржаја у сагледавању концепта одрживог развоја у Србији, коју такође, у односу на суседне земље, карактерише недовољна спецификација начина оцењивања ученика у овој области.			M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
17.	Јовановић, М., Вукић, Т. (2020). Комуникациони аспект менторског односа у високошколском образовању. Настава и васпитање, 69(1), 51-69. Истраживање комуникационог аспекта менторског односа у високошколском образовању реализовано је на узорку од 168 студената Универзитета у Нишу који су имали директно искуство са менторством у изради завршних и мастер радова, истраживачких пројеката и нацрта докторских дисертација. Рад је усмерен на утврђивање њихових ставова о: вештинама менторског комуницирања, начинима остваривања комуникације, стилевима комуникације у менторству и комуникационим аспектима квалитетног менторства. Резултати показују да студенти као најпожељнију особину ментора вреднују отвореност за питања. Комуникација путем имејла је доминантна, док се савремени начини комуникације попут апликација и друштвених мрежа користе у малој мери. Ментори су процењени као активни слушаоци који пружају правовремене, јасне, разумљиве и позитивне повратне информације.			M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
18.	Vukić, T., Jovanović, M., & Todorović, D. (2021). Goals and Objectives of Education for Sustainable Development as Modern Curriculum Innovation in Serbia, Montenegro and Croatia. Facta Universitatis, Series: Philosophy, Sociology, Psychology and History, 20(1), 55-72. Чланак представља компаративну анализу циљева и исхода у оквиру курикулума изборног програма Образовање за одрживи развој у Србији, међупредметне области Образовање за одрживи развој у Црној Гори и међупредметне теме Одрживи развој у Хрватској. Аутори су компаративним приступом утврдили да су циљеви образовања за одрживи развој у сва три случаја усмерени на развијање активног и одговорног односа ученика према другим људима, животној средини, узимајући у обзир перспективу будућности, као и да су циљеви и исходи образовања за одрживи развој у Црној Гори и Хрватској обухватнији и садржајнији у односу на циљеве и исходе изборног програма Образовање за одрживи развој у Србији.			M51
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
19.	Vukić, T. (2020). Obrazovanje za održivi razvoj kao izborni program. Research in Pedagogy, 10(1), 93-107. У фокусу рада су ставови наставника гимназија о изборном програму Образовање за одрживи развој. Полазећи од претпоставке да наставници немају развијену свест о потреби и значају овог изборног програма, као и да овај програм посматрају као додатно оптерећење за наставни план и програм, спроведено је пилот истраживање засновано на дескриптивној методи и техници скалирања. У истраживању учествовало 173 наставника из гимназија у Нишу, Прокупљу, Књажевцу и Бору. Општи закључак је да наставницима није позната сама проблематика одрживог развоја, те да корене негативних и неодлучних ставова у вези са изборним програмом треба тражити у знањима и ставовима наставника о самом концепту одрживог развоја.			M52
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
20.	Вукић, Т. и Максимовић, Ј. (2021). Историјско-херменеутичка парадигма као основа за афирмацију дидактике као теорије образовања. Годишњак Педагошког факултета у Врању, 12(1), 33-47. У раду су приказане основне карактеристике историјско-херменеутичке, интерпретативне парадигме, са посебним освртом на њену онтологију, епистемологију, методологију и методе, као и на однос између истраживача и учесника истраживања. Указано је и на начин долажења до података и на циљеве истраживања утемељених на поменутој парадигми. Наведене карактеристике су потом сагледане у контексту дидактике схваћене као теорија образовања, чији			M52

темељ представља историјско-херменеутичка парадигма, како би се утврдили елементи историјско-херменеутичке парадигме који се јављају у оквирима ове дидактике. Идентификовани кључни појмови за повезивање историјско-херменеутичке парадигме и дидактике, као теорије образовања су: историјска перспектива, интерпретативни метод, стварност као полазиште и њено контекстуално разумевање.

Рад припада научној области докторске дисертације ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

21. Јовановић, М., Вукић, Т. (2018). Идентификовање даровитих ученика као претпоставка успеха и изазов савремене наставе. Балканске синтезе, 4(3), 109-122.

У раду су представљени резултати истраживања начина идентификовања даровитости спроведеног на узорку од 104 наставника основних и средњих школа који су у свом радном веку имали директно или индиректно искуство са даровитим ученицима. Резултати истраживања показују да су: активност и заинтересованост ученика на часу, когнитивне и креативне способности и школско постигнуће ученика основни фактори на којима се темељи идентификовање даровитости у пракси. Разлике у начинима идентификације даровитих ученика с обзиром на варијаблу научна област наставника и образовни ниво школе нису утврђене.

M53

Рад припада научној области докторске дисертације ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

22. Jovanović, M., & Vukić, T. (2018). Types of Support Gifted Students Receive in School. Facta Universitatis, Series: Teaching, Learning and Teacher Education, 2(2), 125-135. ISSN: 2560-4619 (Online)

Усмерен на проучавање феномена даровитости, рад има за циљ да утврди како наставници и родитељи даровитих ученика перципирају облике подршке даровитим ученицима у школи. У раду су представљени и ставови родитеља о акцелерацији и специјалним одељењима као облицима подршке даровитим ученицима. Резултати показују да осим додатне наставе, школа реализује и друге активности у циљу подстицања даровитости ученика попут учешћа на такмичењима и конкурсима, рада у секцијама и на пројектима, учешћа на културним и друштвеним манифестацијама и награђивања. Истраживањем је утврђено и да родитељи подржавају акцелерацију и специјална одељења за даровите, уз дозу забринутости због одвајања детета од вршњака.

M54

Рад припада научној области докторске дисертације ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

23. Јовановић, М., Вукић, Т. (2018). Улога додатне наставе у подстицању и развоју даровитости. Годишњак за педагогију, 3(1), 7-18.

Проучавање улоге додатне наставе у раду са даровитима је у овом раду извршено кроз истраживање чији је циљ био утврдити како наставници и родитељи даровитих ученика виде улогу додатне наставе у подстицању даровитости код ученика. Резултати су показали да поред изједначавања додатне наставе са припремом ученика за такмичења, наставници и родитељи препознају значајну улогу додатне наставе у остваривању индивидуализације у раду са даровитим ученицима. Наставници сматрају да додатна настава даровитим ученицима пружа знања и развија способности које није могуће стећи у редовној настави, пружа могућност да задовоље своје потребе и интересовања али и испоље своју индивидуалност, доприноси сузбијању досаде и незаинтересованости које могу да се јаве код даровитих ученика у редовној настави.

M54

Рад припада научној области докторске дисертације ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

24. Вукић, Т. (2019). Дидактичке иновације као императив универзитетске наставе: преглед модела и техника наставног рада. Годишњак за педагогију, 4 (1), 71-83.

Рад представља осврт на карактеристична обележја универзитетске наставе. Анализиран је прелазак са парадигме поучавања на парадигму учења, те истакнута потреба за увођењем дидактичких иновација, односно потреба за смањењем доминантне улоге методе предавања у корист интерактивних модела и техника наставног рада. Поред тога, начињен је покушај систематизације одабраних наставних модела и техника погодних за рад са студентима, а ради прегледности, модели и технике су представљени кроз категорије: иновативни наставни модели, модели развијајуће наставе, иновативни модели вежби, технике за мотивисање и активирање студената и технике комуницирања у малој групи.

M54

Рад припада научној области докторске дисертације ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО

25. Вукић, Т., Јовановић, М. (2020). Оцењивање ученика у алтернативним школама. Годишњак за педагогију, 5(2), 51-60.

Питање оцењивања у алтернативним школама је у овом раду сагледано са аспекта општих карактеристика евалуативних поступака у Валдорфској школи, Монтерсори школи и Френеовој школи. На основу одлика оцењивања у приказаним алтернативним школама може се закључити да овај процес карактеришу: холистички приступ; висок ниво индивидуализације; мотивација наспрам категоризације; сарадња и заједничка одговорност наставника, ученика и родитеља;

M54

благовремена повратна информација као основа самоевалуације и одсуство репресивног деловања оцене.

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☒ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

26. Вукић, М. Т. (2019). Одрживи развој као иновација у наставним плановима и програмима. У Љ. Пауновић и С. Видосављевић (Ур.), Иновативни приступ васпитању и образовању: стање, дилеме и перспективе (стр. 381-396). Лепосавић: Учитељски факултет у Призрену – Лепосавићу. ISBN: 978-86-84143-51-0 (Призрен – Лепосавић, Лепосавић, 31.05-01.06.2019.)

Тема коју кандидаткиња обрађује у овом раду је одрживи развој као иновација у наставним плановима и програмима средњошколског образовања у Србији. У раду је представљен концепт одрживог развоја уз посебан осврт на присутну дилему образовања о одрживом развоју и образовања за одрживи развој, стање средњег образовања у Србији, те позиција одрживог развоја у наставним плановима и програмима. Указано је на то да у наставним предметима средњег стручног и гимназијског образовања превађају садржаји о заштити животне средине, те да је повезаност све три димензије одрживог развоја (заштита животне средине, друштво, економија) у наставним плановима и програмима средњошколског образовања присутна тек у назнакама.

M63

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☒ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

27. Nikolić, V., Vukić, T., & Galjak, M. (2021). Safety and Health Protection in Schools in the Conditions of Coronavirus Pandemic. In P. Tanović (Ed.), The 16th Conference with international participation Risk and safety engineering (pp. 36-43). Novi Sad: Visoka tehnička škola strukovnih studija u Novom Sadu i Fakultet tehničkih nauka, Departman za građevinarstvo i Geodeziju, ISBN 978-86-6211-126-5 (02-04. jun 2021, Vrnjačka Banja).

Рад је усмерен на елаборацију основних проблема безбедности и здравља ученика и запослених у школама у условима пандемије COVID-19. Описан је утицај пандемије на систем формалног образовања, идентификовани проблеми управљања здрављем и безбедношћу у школама и указано на мере превенције појаве и ширења COVID-19 у школским установама. Рад отвара питање запољшавања стручњака за безбедност и заштиту здравља у школским институцијама, те питање формирања Одбора за безбедност и заштиту здравља у школским установама као саветодавног тела послодавца и координатора у сарадњи са ученицима, родитељима и локалном заједницом ради решавања питања безбедности и заштите здравља како у редовним, тако и у ванредним околностима.

M63

Рад припада научној области докторске дисертације ☒ ДА ☒ НЕ ☐ ДЕЛИМИЧНО

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације ☒ ДА ☐ НЕ

Образложење:

Тамара Вукић, студент треће године докторских академских студија Педагогије на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације.

Уз Захтев за одобравање теме докторске дисертације (Образац Д1), кандидаткиња је доставила Библиографију и објављене радове. Приложена библиографија показује научно истраживачку оријентацију и продукцију коју карактерише завидан ниво квалитета и усмереност ка научној области којој припада предложена тема докторске дисертације. За потребе овог извештаја извршена је селекција 27 од преко 30 радова које је кандидаткиња до сада објавила. У библиографији су заступљени радови публиковани у националним и међународним часописима (М21, М23, М51, М52, М53 и М54), зборницима радова (М45) као и саопштења са научних скупова штампана у целини (М33, М63). Наведени радови, поштовање процедуре пријаве теме докторске дисертације, структура и садржај изложен у Обрасцу Д1, аргументи су на основу којих је Комисија донела напред наведени закључак о испуњености свих законских и статутарних услова кандидата за подношење захтева за одобрење теме докторске дисертације.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање
Ужа научна област за коју је изабран у звање
Датум избора
Установа у којој је запослен
Е-пошта

Марија Јовановић
Педагошко-андрагошке науке, ужа научна област Педагогија
12.04.2018.
Филозофски факултет Универзитета у Нишу
marija.jovanovic@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр. Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице

Категорија

1.	Јовановић, М. , Димитријевић, Д. (2021). Препреке у реализовању наставе на даљину током пандемије изазване вирусом Covid-19: перспектива наставника. <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> . 53 (1), 7–66, УДК 37.018.43:077(497.11)"2020"; 37.091.12:005.963; 616.98:578.834, ISSN 0579-6431 https://doi.org/10.2298/ZIPI2101007J	M23
2.	Minic, V., Jovanovic, M. , Milenovic, Z. (2021). An encouraging environment for the development of gifted students within the knowledge society. <i>DHS Društvene i humanističke studije</i> , 4(17). Vol. 6, 375-390, Filozofski fakultet Tuzla,UDC 37.042: 159.928. ISSN 2490-3604 (print), ISSN 2490-3647 (online). http://www.dhs.ff.uniz.ba/index.php/home	M23
3.	Jevtić, B., Jovanović, M. (2017). School indicators of encouraging the humanistic education of adolescents. <i>Teme</i> , Vol XLI, No 3. Print ISSN: 0353-7919. Online ISSN: 1820-7804. UDK: 37.017.92-053.6, pp. 587-606.	M24
4.	Jovanović, M. , Zdravković, D. (2017). Nonverbal communication and physical education classes in a social context. <i>Facta universitatis Series: Physical Education and Sport</i> , Vol. 15, No 1. 195-206. DOI: 10.22190/FUPES1701195J. UDC 796.01:316. http://casopisi.junis.ni.ac.rs/index.php/FUPhysEdSport/article/view/2663	M24
5.	Savić, Z., Jovanović, M. (2018). Possibilities to improve the quality of teaching at the faculty of sport and physical education in Niš. <i>Teme</i> , XLII (4) 1161-1177. DOI: 10.22190/TEME1804161S. UDK 378.096:378.147(497.11)	M24
6.	Jovanović, M. , Minić, V. (2018). Teachers of physical education on improving the quality of teaching with continuous adjustments to the curricula. <i>Facta universitatis Series: Physical Education and Sport</i> , Vol. 16, No 3, 2018, pp. 651 – 661. UDC 796.015:371.214:371.1. https://doi.org/10.22190/FUPES180208059J .	M24
7.	Јовановић, М. , Минић, В. (2019). Дидактички аспект повратне информације у средњошколском образовању. <i>Наслеђе</i> , XVI (44), 167-187, 37.026: [373.5:316.776. ISSN 1820-1768 = Наслеђе (Крагујевац).	M24
8.	Minić, V., Jovanović, M. , & Jovanović, D. (2020). Physical and Health Education in Modern Primary School. <i>Facta Univeritatis, Series: Physical Education and Sport</i> , 18 (2), 323 - 334. https://doi.org/10.22190/FUPES200114030M	M24
9.	Jovanović, M. (2013). Influence of the Material and Technical Equipment of School on Application of Some Forms of Teaching in Elementary Schools. <i>Questions and Perspectives in Education</i> . 300-308. International Research Institute s.r.o. Editor © Karlovitz János Tibor. ISBN 978-80-971251-8-9.	M33
10.	Minić, Vesna & Marija, Jovanović. (2019). Religious education during the first cycle of primary education in Serbia. <i>International journal KNOWLEDGE</i> . 373-380, UDK 37. Vol.30.2. ISSN: 2545-4439. ISSN: 1857-923X.	M33
11.	Jovanović, M. (2020). Applying interactive teaching strategies in order to acquire sustainable knowledge. <i>KNOWLEDGE - International Journal</i> , Vol.41.2. 307-312, ISSN: 1857-923X (Printed); ISSN: 2545-4439 (Online).	M33
12.	Минић, В., Јовановић, М. (2017). Образовање и усавршавање учитеља и наставника Србији у другој у половини прошлог века. <i>Наслеђе</i> , XIV (38) 67-80, УДК 371.13(497.11)"19/20" УДК 82, ISSN 1820-1768-Наслеђе (Крагујевац).	M51
13.	Минић, В., Јовановић, М. (2018). Значај и примена дидактичких игара у предшколском и основношколском узрасту. <i>Баштина: гласник</i> , 44, 279-295, ISSN:0353-900.УДК 371.382-053.4 37.036-057.874 371.3::0/9-028.31. COBISS.SR-ID 3404300.	M51
14.	Јовановић М. , Минић, В. (2018) Врсте наставног рада са даровитим ученицима у редовној настави, <i>Баштина: гласник</i> , 46. 125-143, ISSN:0353-9008. УДК 159.928.23.072-057.874 371.311.4.	M51
15.	Минић, В., Јовановић, М. (2019). Еколошко васпитање и образовање у млађим разредима основне школе. <i>Зборник радова Филозофског факултета у Приштини</i> . (4) 125-144. ISSN 0354-3293 eISSN 2217-8082.37.033-057.874:502/504(497.11); 159.947.5-057.874 DOI:10.5937/ZRFFP49-21288	M51
16.	Минић, В., Јовановић, М. (2020). Интегративна настава у савременој основној школи. <i>Баштина: гласник</i> (50), 373-387, УДК 37.091.33:373.3, ISSN 0353-9008. doi: 10.5937/bastina 30-25930	M51
17.	Јовановић, М. , Вукић, Т. (2020). Комуникациони аспект менторског односа у високошколском образовању. <i>Настава и васпитање</i> , 69(1), 471-489, ISSN: 0547-3330 UDK 378.147.091.31-059.1 378.091.12:005.963.2-051 https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0547-3330/2020/0547-33302001051J.pdf	M51
18.	Вукић, Т., Јовановић, М. (2020). Дидактички аспект реализације образовања за одрживи развој у курикулумима савремене школе. <i>Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду</i> , 45(1),111-129, UDK: 37.02:502.131.1371.214: 502.131.1. https://doi.org/10.19090/gff.2020.1.111-129	M51
19.	Vukic, T., Jovanovic, M. , Todorovic, D. (2021). Goals and objectives of education for sustainable	M51

предмете, док се касније садржаји о заштити животне средине обично јављају у предметима биологија, географија, хемија и физика (Skenderović i Romelić, 2013). У средњим школама ови садржаји се изучавају и кроз посебан предмет екологија и заштита животне средине (Nikolić, 2003).

Међутим, приметан је недостатак анализе наставних планова и програма са освртом на образовање за одрживи развој. На нивоу основног образовања, овом проблематиком бавила се ауторка Веиновић кроз истраживање садржаја одрживог развоја у настави природе и друштва и анализу заступљености одрживог развоја у плановима и програмима за предмете свет око нас и природа и друштво (Веиновић, 2006, 2017). Евидентно је да недостају слична истраживања на нивоу средњошколског образовања. У раду аутора Радојевић, Радовић и Џебина (Radojević i sag., 2011) налазимо податак да неколико образовних профила: Шумарство и обрада дрвета, Машинство и обрада метала, Електротехника, Геодезија и грађевинарство и гимназије (кроз наставу природних предмета) укључују садржаје одрживог развоја, као и да постоје предмети у потпуности посвећени одрживом развоју у образовним профилима Техничар за рециклажу и Архитектонски техничар. Наведени недостаци подстакли су потребу за дубљим проучавањем реалног стања по питању интеграције одрживог развоја у планове и програме средњошколског образовања у Србији. Усмереност ка средњошколском образовању сасвим је оправдана уколико се узме у обзир чињеница да је у гимназијама од школске 2018/19. године уведен изборни програм Образовање за одрживи развој. Такође, релевантним се чини и питање заступљености одрживог развоја у другим предметима, као могућност образовања за одрживи развој за оне ученике који не дођу у додир са садржајима овог изборног програма. Поред тога, када се говори о средњем стручном образовању, реч је о периоду након кога многи млади ступају у свет рада, у додир са праксом што захтева и промишљање утицаја онога чиме се баве на животну средину. Да би се избегла једностраност у приступу одрживом развоју у смислу искључиве усмерености само на проблеме заштите животне средине, истраживачка настојања у овом раду биће усмерена и ка проучавању економске и друштвене димензије одрживог развоја у плановима и програмима средњих стручних школа.

Поред заступљености одрживог развоја у плановима и програмима средњег образовања, истраживачку пажњу посебно захтевају питања практичне реализације образовања за одрживи развој. Наиме, образовање за одрживи развој захтева „варијетет педагошких техника којима се промовише партиципативно учење и когнитивне вештине вишег реда“ (UNESCO, 2005). У том погледу, неопходно је одступање од традиционалне наставе и оријентација ка дидактичко-методичком склопу који укључује наставне стратегије и приступе настави као што су проблемско, пројектно, кооперативно, активно и др. учење/настава; као и наставне методе, моделе и технике рада попут демонстрације, симулације, игре улога, студије случаја, радионица и др. Наведено отвара питање заступљености ових начина рада у средњошколској настави оријентисаној ка образовању за одрживи развој код нас. Како су се у улози реализатора и „носиоца“ образовања за одрживи развој нашли наставници предметне наставе, значајно је истражити њихове ставове о дидактичко-методичкој заснованости наставе као и дидактичко-методичке компетенције које поседују у овој области. Такође, значајно је сагледати и образовање за одрживи развој из перспективе ученика ка којима је ово образовање усмерено, односно узети у обзир и њихова искуства о дидактичко-методичким основама наставе у области образовања за одрживи развој. У складу са тиме, предмет истраживања су дидактичко методичке специфичности и изазови наставе у области одрживог развоја на нивоу средњег образовања.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Предлог теме докторске дисертације, мср Тамаре Вукић темељи се на многобројим и релевантно изабраним изворима. Избор литературе који кандидаткиња користи у пријави теме докторске дисертације показује систематски, мултидимензионални и интегративни приступ у проучавању предложене теме докторске дисертације. Референце које кандидаткиња консултује и на које се позива, у потпуности су у складу и са дефинисаним предметом, циљевима и задацима истраживања. У тумачењу основних питања предложене теме кандидаткиња користи многобројне домаће и иностране изворе, одговарајуће законске акте и правилнике који се односе на дефинисано подручје истраживања. Мултидисциплинарни приступ предмету истраживања демонстриран је и коришћењем литературе из области других, сродних, и за дефинисану тему релевантних научних дисциплина. Искрпан списак савремене литературе такође потврђује њену усклађеност са темом и предметом истраживања докторске дисертације. Имајући у виду напред наведено, Комисија закључује да је коришћена литература у потпуности усклађена са проблематиком предложене докторске дисертације.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Овом дисертацијом настоји се да се кроз квалитативно и квантитативно емпиријско истраживање реализују следећи циљеви:

- (1) извршити анализу релевантних националних докумената и наставних планова и програма на нивоу средњег образовања и систематизовати кључне дидактичке инпуте о образовању за одрживи развој;
- (2) емпиријским путем утврдити ставове наставника о дидактичко-методичким специфичностима наставе у области образовања за одрживи развој;
- (3) анализирати искуства ученика средњих школа о дидактичко-методичким основама наставе у области образовања за одрживи развој.

У складу са дефинисаним циљевима операционализовани су следећи истраживачки задаци:

1. анализом релевантних националних докумената идентификовати кључне дидактичке инпуте о особеностима средњошколског образовања за одрживи развој;
2. анализирати планове и програме наставе и учења за гимназију и средње стручне школе у односу на:

а) предвиђене циљеве средњег образовања и циљеве наставе и учења појединачних предмета; б) опште и специфичне предметне компетенције; в) исходе и стандарде ученичких постигнућа; г) наставне области/теме и садржаје; д) упутства за дидактичко-методичко остваривање програма, и приказати оне елементе који се односе на област одрживог развоја;

3. мапирати заступљеност и особености општих и уско-стручних предмета усмерених на област одрживог развоја у односу на основне дидактичке категорије: циљеве, исходе, наставне садржаје и др.;

4. испитати ставове наставника средњих школа о дидактичко-методичкој заснованости наставе у области образовања за одрживи развој у односу на: а) наставне области/теме и садржаје; б) стратегије и приступе настави и учењу; в) савремене методичке поступке; г) облике наставног рада; д) наставна средства и изворе знања; ђ) сарадњу са колегама у припреми практичне реализације часова; е) међупредметну корелацију;

5. истражити ставове наставника о изазовима дидактичко-методичког моделовања наставе образовања за одрживи развој;

6. сагледати дидактичко-методичке компетенције наставника за реализацију наставе у области одрживог развоја, са аспекта: а) самопроцене наставника; б) потенцијала доступних програма стручног усавршавања;

7. утврдити искуства ученика средњих школа о дидактичко-методичким основама наставе у области образовања за одрживи развој кроз спровођење интервјуа са фокус групом.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

Препоруке дате у међународним документима у области образовања за одрживи развој постављају захтев за његовом интеграцијом у националне политике, стратегије и друга значајна документа. У складу са тиме, очекивано је да дидактички инпути о особеностима средњошколског образовања за одрживи развој буду заступљени у националним документима у области средњег образовања и одрживог развоја. С обзиром на то да је образовање за одрживи развој превасходно настало проширивањем образовања за заштиту животне средине, претпоставља се да ће у анализираним документима акценат бити на еколошкој димензији одрживог развоја. Ову претпоставку аутор задржава и када је реч о анализи наставних планова и програма средњег образовања, изузев општих и уско-стручних предмета усмерених на област одрживог развоја. Очекује се да је у дидактичким елементима, тј. у предвиђеним циљевима средњег образовања, циљевима наставе и учења појединачних предмета, општим и специфичним предметним компетенцијама, исходима и стандардима ученичких постигнућа, наставним областима/темама и садржајима, као и у упутствима за дидактичко-методичко остваривање програма, фокус на еколошкој димензији одрживог развоја. Наспрам тога, очекује се да су у општим и уско-стручним предметима из области одрживог развоја дидактички елементи подједнако усмерени на све три димензије одрживог развоја. Резултати истраживања ће такође показати колика је заступљеност општих и уско-стручних предмета из области одрживог развоја у наставним плановима средњег образовања.

Практична реализација образовања за одрживи развој своје упориште налази у савременим приступима настави и савременом моделовању наставе. Међутим, како наш образовни систем карактеришу традиционални начин рада и пасивна улога ученика, очекује се да ће спроведено истраживање потврдити доминацију традиционалног приступа настави и у области одрживог развоја. У складу са тиме је и очекивање да наставници нису довољно упознати са савременим методичким приступима погодним за реализацију образовања за одрживи развој односно на да им недостају компетенције неопходне за реализацију наставе о одрживом развоју, као и да им нису у довољној мери доступни програми стручног усавршавања у овој области.

Када је реч о ученицима који су похађали наставу у области одрживог развоја, претпоставља се да су искуства ученика о дидактичко-методичким основама наставе у области образовања за одрживи развој делимично усаглашена са ставовима наставника о овим питањима, те да ће се развојном дискусијом у фокус групи идентификовати и извесни специфични изазови који се везују за популацију ученика.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

У истраживању ће бити коришћена дескриптивна метода, техника анализе садржаја, техника анкетања и скалирања, као и интервју са фокус групом.

Теоријска анализа садржаја обухвата анализу релевантних националних докумената из области средњег образовања и одрживог развоја: Закон о средњем образовању и васпитању; Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године; Стратегија развоја стручног образовања у Републици Србији; Стратегија развоја образовања до 2030. године; Национална стратегија одрживог развоја; Србија и Агенда 2030; Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године. Теоријском анализом садржаја по критеријуму кључних дидактичких елемената биће обухваћени и планови и програми наставе и учења за гимназију и средње стручне школе.

Технике анкетања и скалирања биће усмерене на истраживање ставова наставника средњих школа о дидактичко-методичкој заснованости наставе у области образовања за одрживи развој, изазовима са којима се сусрећу у дидактичко-методичком моделовању наставе образовања за одрживи развој, као и на процену дидактичко-методичке оспособљености наставника за реализацију наставе у области одрживог развоја и потенцијала доступних програма стручног усавршавања.

Интервју са фокус групом ће се применити ради утврђивања искустава ученика средњих школа о дидактичко-методичким основама наставе у области образовања за одрживи развој.

Планирано је да се узорком истраживања обухвати око 500 наставника из школске управе Ниш. Посебан узорак чиниће 6-8 ученика средњих школа из школске управе Ниш који су похађали наставу из области одрживог развоја. Контролне варијабле у узорку наставника су: дужина радног стажа наставника; тип школе у којој ради; област којој припада предмет који предаје; општа процена сопственог познавања концепта одрживог

развоја; реализација предмета, односно садржаја из области одрживог развоја; стручно усавршавање у области одрживог развоја, док су у узорку ученика контролне варијабле: похађање наставног предмета из области одрживог развоја и дужина похађања наведеног предмета. Статус зависних варијабли имају: (1) ставови наставника о дидактичко-методичким особеностима наставе у области одрживог развоја и (2) искуства ученика о дидактичко-методичким основама наставе у области образовања за одрживи развој.

Подаци добијени путем скалирања и анкетирања биће обрађени у статистичком програму SPSS (Statistical Package for Social Sciences) применом одговарајућих статистичких поступака пригодних потребама истраживања. Подаци добијени путем интервјуа са фокус групом биће обрађени квалитативним путем, кроз анализу одговора ученика у складу са унапред дефинисаним категоријама.

Импликације које ће проистећи из истраживачких налаза могу представљати вредну основу за развој и унапређивање теоријског концепта и непосредне наставе праксе образовања за одрживи развој.

Предложена тема се
прихвата неизмењена
Конечан наслов теме
докторске дисертације

ДА

НЕ

Образовање за одрживи развој: дидактичко-методичке специфичности и изазови у настави средњег образовања.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу свега изнесеног, Комисија констатује следеће:

а) кандидаткиња мср Тамара Вукић испуњава све услове који су за подношење Захтева за одобравање теме докторске дисертације дефинисани Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета;

б) проф. др Марија Јовановић испуњава све услове који су за избор ментора предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Филозофског факултета;

в) предложена тема докторске дисертације је научно заснована а спецификовани теоријски и емпиријски оквир истраживања одговарајући дефинисаном предмету и постављеним циљевима. Предвиђена методологија истраживања заснована је на начелима научно-истраживачког рада и усаглашена са природом и специфичностима предложене теме докторске дисертације. Актуелност, савременост и друштвено-образовни значај предложене теме упућују на изразиту научну вредност очекиваних резултата и импликација.

На основу свега изложеног, Комисија констатује научну заснованост теме докторске дисертације „Образовање за одрживи развој: дидактичко-методичке специфичности и изазови у настави средњег образовања” кандидаткиње мср Тамаре Вукић.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

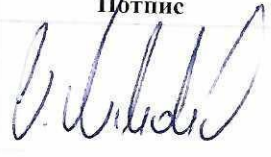

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 8/18-01-004/22-018

Датум именовања Комисије 20.05.2022.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Весна Николић, редовни професор	председник	
	Друштвено хуманистичке науке у заштити радне и животне средине Нишу (Научна област)	Факултет заштите на раду Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Др Марија Јовановић, ванредни професор	ментор	
	Педагогија (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Др Милица Андевски, редовни професор	члан	
	Педагогија (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду (Установа у којој је запослен)	
4.	Др Драгана Јовановић, доцент	члан	
	Педагогија (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

25. мај 2022. године

Ниш, Нови Сад